

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Indictio, Acta & Decreta Synodi Diœcesanæ Paderbornensis

Diözese <Paderborn>

Nevhvsii, [1688]

Tit. X. De Matrimonio & Sponsalibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36013

3. Nullus ad minores ordines deinceps admittatur sine testimonio probitatis & literaturæ à proprio Parocho & Magistro scholæ, in qua studuit; Majoribus insigniendi, si sint Religiosi, à Superiore suo ætatis, natalium ac vitæ morumque probitatis debita testimonia in scriptis adferant; sæculares, si in Ecclesia Collegiata eive subjectâ resideant, à Decano Capituli, si in studio Theologico degant, ab illius Præside, alioqui à proprio Pastore similia testimonia exhibeant, & non habens hujusmodi testimonia ne ad Examen quidem admittatur, nisi Episcopo aliter videatur.

4. Promovendi itaque ad sacros Ordines tam minores quàm majores, uti & primam tonsuram, horâ primâ pomeridianâ feriâ quartâ septimanæ, quâ ordinandi sunt, in Cancellaria nostra Paderbornæ, nisi forsan ex causis incidentibus alius designetur locus, conveniant, productisque necessarijs testimonijs legitimæ nativitatis, baptismi, Confirmationis, ante actæ vitæ, studiorum, provisionis, ætatis, susceptorum Ordinum, eorundemque facti Exercitij nomina sua inscribi curent, feriâ quintâ horâ primâ post meridiem de sufficiente doctrinâ examinandi à deputatis nostris Examinatoribus.

5. Doceant Religiosi etiam Ordinum mendicantium de Ordinibus susceptis, testimonio ipsius Episcopi sigillo ejusdem communito, antequam altiorem Ordinem suscipiant.

6. Ne quis fortè à susceptione Ordinis Sacerdotij à nobis rejectus ad Confusionem apud suos evitandam ministerium Sacerdotale, quod non accepit, sacrilegâ temeritate usurpare attemptet, mandamus, ut nemo primitias celebrare permittatur, antequam superiori Ecclesiastico sæculari, vel regulari ejus loci, ubi primicias celebrare intendit, litteras suscepti Sacerdotij exhibuerit.

7. Ordinati quoque Sacerdotes intrâ quadraginta dies juxta antiquam consuetudinem primitias celebrent.

8. Quæ de Examine ordinandorum ac præcipuè ad curam animarum ex Concilio Tridentino salubriter sunt statuta, debite observari volumus, ac propterea diligenter nostro Vicario & Examinatoribus commendamus, ne quenquam ad curam animarum exercendam admittant, nisi quem ætate, moribus, & doctrinâ, prudentiâ, & alijs rebus ad vacantem Ecclesiam gubernandam opportunis idoneum judicaverint. Similiter strictè prohibemus ne quispiam in Pastorales functiones sese ingerat, nisi prævio Examine & approbatione licentiam à nobis aut nostro Vicario in scriptis obtinuerit. Nolumus etiam posthac cujuscunque statûs ad Ordines & beneficia maximè curata sine hujusmodi Examine admitti, provisiones autem, Collationes, Institutiones, Investituras aliter factas nullius roboris declarantes.

T I T U L U S X.

De Matrimonio et Sponsalibus.

I.

Quotidiana docet experientia, matrimonia temerè & præproperè contracta infinitas parere difficultates & infelices sæpè exitus sortiri, proinde rectè ordinatum est, ut sponsalia quæ futuri matrimonij promissionem & reciprocam utriusque obligationem continent, præmittantur, cum verò sponsalia de futuro à Sacro Concilio Tridentino sint intacta, atque ita relicta in terminis & dispositione juris communis, præterquam quod per copulam carnalem non transeant in matrimonium, certum est ea esse valida, & servari debere, etiamsi coram Parocho & testibus contracta non fuerint, & cum multi perperam aliter sentiant, error ille à Concionatoribus & Confessarijs datâ opportunitate ijs eximat.

O

2. Sponsalia

2. Sponsalia de futuro, tamen si valida sint, quamvis coram proprio Parocho contracta non fuerint, nihilominus tamen ad evitandas multas difficultates ea præsentè Parocho proprio fieri præcipimus.

3. Ebrijs & intempestivâ nocte aut in tabernis contrahere Sponsalia volentibus operam suam Pastor non impendat.

4. Curet etiam Parochus seu Viceparochus, ut parentum quoque consensus sponsalibus accedat, qui, si iisdem justis ex causis oblucentur, non temerè procedat, sed liberos moneat, ne invitè & in seijs vel Tutoribus, vel Amicis sponsalia seu matrimonium inire, ne hac in re tanti momenti quidquam impetu præcipiti ducti, quod honestati repugnet, audeant inchoare sed illorum consilio aut auctoritate moti, præviâ maturâ deliberatione ineant conjugia & mala, quæ offensos parentes & inimicos comitari & sequi solent sæpè maxima, devitent. Admoneant etiam ex altera parte parentes, tutores & amicos, ne ipsi austeritate nimiam liberorum vel sibi commissorum ætatis maturæ tardius æquo differant connubia, ne vel incontinentiæ, vel fugæ, vel fatuitatis seu mania, quæ subinde ex magnis amoribus nasci consuevit, vel inconsultæ rei aggrediendæ pœnitendam præbeant ijs occasionem.

5. Priusquam sponsalia contrahantur: Pastor seu Vicepastor seorsim inquireat:

1. An desponsandi sint orthodoxi, noverintq; Romano Catholicæ fidei rudimenta,

2. An ullius sibi conselij sint impedimenti Canonici, quod contrahendum inter se matrimonium possit impedire,

3. Nomina, cognomina, statum, parentes, patriam & conditionem utriusque,

4. An liberè & non coactè contrahant? & ætatem legitimam habeant? quod si in horum aliquo deficere despondendos advertat, oportuna ijs remedia Pastor seu Vicepastor adhibere non omittat, nimirum:

1. *Ut doctrina Christiana rudimenta prorsus ignorantes saltem Orationem Dominicam, Salutationem Angelicam, Symbolum Apostolorum, decem præcepta Decalogi, & quinque præcepta Ecclesiæ ante addiscant, quàm matrimonio conjungantur, cum ea deinde liberos suos docere debeant.*

2. *Impedimenta, si possunt, amoveant, aut si dirimentia sint, maturè à Consilio matrimonij cogitati desistant.*

6. Pro majori autem securitate & desponsorum corrigendâ levitate atque inconstantia mandamus Parochis seu Viceparochis omnibus, ne patiantur illos, qui in legitima ad matrimonium ineundum ætate constituti sponsalia contraxerunt, ejusmodi promissioni de futuro matrimonio factæ propriâ suâ Auctoritate ac voluntate renunciare, & se mutuo absolvere, sed illos ad Nos vel nostrum in Spiritualibus Vicarium Generalem remittant, nisi ad forum contentiosum res deducta fuerit; ut causâ discussâ, si ea secundum jurisdictionem justa appareat, ab ejusmodi promissione liberentur.

7. Grave est peccatum quod post contracta sponsalia desponsi carnaliter se cognoscant, antequam matrimonium per verba de præsentè coram Parocho & testibus contractum sit. Ideoque Parochi sponsalia coram se contrahentes admoneant, ut ad periculum incontinentiæ aliaque inconvenientiæ evitanda, intra sex septimanas post factas proclamationes, si Canonicum impedimentum denunciatum non fuerit, ad matrimonij solemnisationem procedant, utque ante Sacerdotalem benedictionem in templo suscipiendam in eadem domo non cohabitent, id quod & nos sub arbitrariâ pœnâ vetamus.

8. Ne patiatur ullus Parochus seu Viceparochus quempiam cujusvis statûs, gradûs & conditionis hominem, qui sibi ignotus in suam Parochiam ex aliena Diœcesi commigrat cum muliere, quam secum uxoris nomine duxerit, in ea habitare, nisi satis idoneis testimonijs probaverit se illi legitimo connubio esse copulatum.

9. Cùm Concilium Tridentinum matrimonia clandestina annullet, & omnes inhabilet ad contrahendum aliter, quàm secundùm formam ab eodem Concilio descriptam, ex ordinatione ejusdem Concilij mandamus Pastoribus, ut scœpius populo in suis concionibus hanc matrimonij nullitatem & personarum inhabilitatem in memoriam revocent. Decretum sacri Concilij Tridentini irritans & annullans matrimonia, quæ aliter quàm præsentè Parocho vel alio Sacerdote de ipsius Parochi seu Ordinarij licentiâ & duobus vel tribus testibus contrahuntur, in omnibus & singulis Ecclesijs Parochialibus totius Diœcesis iterum publicetur. Monemus etiam omnes Perochos ut quæ ex Concilio Tridentino de contractu sponsaliorum ac Sacramento Matrimonij, de trinis proclamationibus & denunciationibus, assistentiâ proprij Parochi ac testium, preparatione contrahentium &c. speciali mandato per Nos inculcata sunt, ut quàm diligentissimè observentur & bis in anno populo proponantur.

10. Scœpè declaratum est, & ex abundanti rursus declaramus, irritum planè ac nullum esse matrimonium, quod contrahitur coram Parocho quidem loci sed neutrius contrahentium.

11. Quandocunque matrimonium contrahere volentes sunt diversarum Diœcesium vel Parochiarum, Parochus unius ad matrimonij solemnisationem non procedat, nisi & omnes proclamationes in Ecclesia sua fecerit, nullumque intellexerit Canonicum impedimentum, & similiter Parochum alterius desponsorum, omnes tres proclamationes fecisse & nullum Canonicum impedimentum denunciatum esse ex testimonio ejusdem Pastoris certò cognoverit, vel de dispensatione Ordinarij ipsi constiterit.

12. Cùm decreti Tridentini verbis exprimat & assignetur matrimonijs contrahendis proprius Parochus aut Episcopus loci Ordinarius, & dubium oriri possit, quis vulgò eo nomine intelligatur, declaratur proprius Parochus, qui contrahendis & benedicendis matrimonijs assistere debet, is esse, in cujus Parochiâ uterque seu alteruter, sponsorum sive vir, sive scœmina animo ibidem perpetuò manendi, non verò ad propria revertendi, vel aliò commigrandi, nisi quid avocet, domicilium fixit.

13. Si quis autem Parochus vel alius Sacerdos qualiscunque sive scœcularis, sive regularis existat, qui etiam cujuscunque Tituli aut Privilegij vel immemorialis consuetudinis prætextu id sibi licere contendat, alios quàm suos Parochianos matrimonio conjunxerit, aut benedixerit absque nostræ nostrivè Vicarij in Spiritualibus Generalis vel alterius contrahentis Parochi consensu in scriptis obtento, præter pœnam tùm Excommunicationis à Concilio Viennensi speciatim contrà Regulares ab eadem per Sedem Apostolicam duntaxat absolvendos, tùm & suspensionis generatim contra ejusmodi transgressores omnes omninò ipso jure à sacro Concilio Tridentino inflictam (ut Spirituales hujusmodi pœnæ, quæ passim contemni solent, eo sint efficaciores magisque formidentur) etiam multam pecuniariam aliamque pro ratione culpæ & offenculi arbitrariam graviolem ipso facto incurrat.

14. Proclamationes matrimoniales tribus distinctis Dominicis vel festivis diebus summo sub Sacro vel Concione fieri debent.

15. Si quis sine proclamationibus earumve remissione ab Ordinario in scriptis obtentâ matrimonio jungere aliquos præsumat, graviter punietur.

16. Impedimento aliquo denunciato vel matrimonio desponsorum oppositione aliqua factâ, non prius ad ultiores proclamationes aut matrimonij solemnisationem Parochus procedat, quàm re ad Nos vel Vicarium nostrum delatâ intellexerit, quid facere debeat.

17. Ut

17. Ut quoque multis periculis, quæ ex hominum malitiâ & fraude provenire possunt in matrimonijs contrahendis, occurratur; inhibet Synodus omnibus Pastoribus eorumque vicem gerentibus sub pœna suspensionis à divinis, ne quem alterius Regionis aut vagum & ignotum ad matrimonium admittant sine licentia Episcopi in scriptis obtentâ, quæ licentia non dabitur nisi causæ cognitione & præviâ maturâ deliberatione. Similiter Ordinamus, ut absentem (de cuius morte non certò constat) alter conjugum non solum per septennium sed etiam ulterius ad arbitrium iudicis expectare, nec prius ad alias nuptias transire debeat, quàm causa coram Nobis aut nostro Vicario cognita, & licentia contrahendi in scriptis obtenta fuerit.

18. Laudabilis est hujus Nostræ Diœcesis consuetudo, quod matrimonia & in Ecclesia quæ Sacramentorum proprius locus est, & inter Missarum solemnias contrahantur. Quare cum sacrum Concilium Tridentinum ejusmodi consuetudines retineri vehementer optet, præcipimus ne quis ei contravenire audeat.

19. Quia coactæ nuptiæ tristem plerumque & luctuosum habent exitum, diligenter inquirent Pastores, an matrimonium contracturi sponte & animo deliberato non vi aut metu parentum, amicorum aut aliorum coacti ad matrimonium procedant, quod si invenerint aliquem vel aliquam ex contrahentibus, coactum ad contrahendum, nullo modo ad conjunctionem eorum procedere audeant, neque alteri vices suas committant, sub pœna suspensionis ab officio & beneficio.

20. Graviter monet Concilium Tridentinum (quod nos etiam seriè observari mandamus) ut antequam contrahant conjuges, vel saltem triduo ante matrimonij consummationem peccata sua diligenter confiteantur, & ad sacratissimum Eucharistiæ Sacramentum reverenter accedant ad majorem Dei gratiam & felicem eventum impetrandum, cujus rei curam Nos Parochis seriè commendamus.

21. Quæ ad dignoscenda matrimonij impedimenta gradusque affinitatis & cognationis naturalis & spiritualis & legalis item Justitiæ, publicæ honestatis rationem ac reliqua obstacula matrimonium impediencia aut dirimentia pertinent, Parochi diligenti lectione addiscant, & subinde in Concionibus suis ea populo declarent.

22. Habeant quoq; singuli Pastores librum, in quo describant nomina & cognomina matrimonio junctorum ac testium nec non diem & locum contracti matrimonij, eundemq; librum diligenter custodiant, & quot annis in visitatione exhibeant: Qui quidem liber ubi jam completus fuerit servabitur in Archivio Ecclesiæ.

23. Tempus clausum à Concilio Tridentino restrictum proinde diligentius observetur. Si tamen ex legitima & urgente causâ aliqui per Ordinarium ad matrimonium illo tempore contrahendum admittantur, abstineatur à solemnitate nuptialis convivij, à Choreis & similibus insolentijs, quæ tempori non congruunt, à quibus similiter abstinendum erit, etsi matrimonium antea contractum fuerit sub pœna arbitraria.

24. Propter evidens animarum periculum Pastores & verbi Dei Præcones sæpius in Concionibus significant, Ecclesiæ Catholicæ prohibitionem esse, ne fideles cum hæreticis matrimonia ineant eiusque impedimenti rationem habeant singularem.

25. Volumus autem tam in matrimonio contrahendo quàm in convivijs nuptialibus omnem honestatem observari, & omnia vana, ludicra & ridicula & alia prodigalitatis & lasciviæ ostentamenta (quæ sub prætextu nuptialis lætitiæ exorbitanter nimis & scandalosè interdum committuntur) removeri, non enim decet sanctorum filios conjungi sicut gentes, quæ Deum ignorant.